కర్మసిద్ధాంతం

[కథ]

శ్రీ చాగంటి సోమయాజులు

మంచినీళ్లకి బిందెతో పుల్లమ్మ, ప్రాతఃస్నానానికి రాగిజారీతో పేరక్కా తెల్లవారు ఝామున నీళ్లాటిరేవులో కలిశారు. పేరక్క అడిగింది:

'అయితే పుల్లా! నాకన్నా పదిహేనేళ్లు పెద్దదానివి. నెత్తిమీది కరవై ఏళ్లు వొచ్చాయి. ఇంకా నీ కప్పు డొస్తుందే జ్ఞానం? వెధవసంసారంలో ఎప్పుడూ జలగలాగ కొట్టుకు చస్తే ఎలాగ? ముందుదారి చూచుకో అక్కర్లేదు టే?'

'ముక్తిమార్గాన్ని పడితే మంచిదే. అయితే అ దెంతటివాళ్ల కక్కా? తీరిక ఉండేనా? ఎంత చీకటితో లేచినా తెమలవు పనులు. ఇంట్లో పాచి; వీధిలో పాచి: మరచినీళ్లు; ఉప్పునీళ్లు: పిల్లలకి చద్దెన్నాలు. ఇన్నీ పూర్తిచేసి పెడాపొయ్యిమీద దబ్బుని అవుతుందికదా అని వొండుతాను. పదీ కొట్టగానే పీటెక్కి పీకమీద కూచుంటాడు నాకొడుకు. ఉమ్మగిల్లని అన్నం, ముక్కలుడకనిపులుసు పాపం తిని ఆఫీసుకి పోతాడు. ఏమాట కామాట అనాలికదూ ? నాకొడుకే పల్లెత్తి మాటాడడు. ఇహను మధ్యాహ్నం, నడ్డివాల్చడానికక్కాడు సరేకదా కొడిగునుక్కైనా ఆసరాలేదు. పప్పులు బాగుచేసుకోడమో, పిండివిసురుకోడమో ఏదో ఆవేళకి పని ఉంటూనే ఉంటుంది. వ్యవధిలేదు' అని బాదాబందీ చెప్పుకుంది పుల్లమ్మ.

'చాకిరీ! వెధవచాకిరీ! చేస్తే ఎంతేనా ఉంది సంసారానికి. సంసారమే పుల్లా! ఇదంతా సంసారమే! ఏమన్నాడు ? కౌపీనసంరక్షణార్థాయ అయం పటాటోపః అన్నాడు. కోడళ్లు వచ్చేకా ప్రాణానికి సుఖం లేకపోతే ఇంకా ఎప్పుడు? మొగుడు చచ్చినా,పిల్లలు ప్రాజ్ఞులైనా కూడా యీషణత్రయాలు కట్టెకి వొదలకపోతే ఇంకా ఎప్పుడే' అనడిగింది పేరక్క. సమర్థురాలు కాబట్టి అడిగింది.

పేరక్క మహావేదాంతి. ఇంట్లో కోడళ్లకి పనిపాట్లలో పూతికపుల్ల సాయంచెయ్యదు. కాళ్లుజాపు కూర్చుని అడ్డమైనచాకిరీ చేయించుకొంటుంది. మనమణ్ణి తెల్లారగట్ల లేపి పొరుగింటివాళ్లింట్లో దేవకాంచనంపువ్వులు దొంగతనంగా కోయించుతుంది. బియ్యంపెట్టి సజ్జదు పువ్వులు వాడికగా కొంటుంది. ఇంట్లో నందివర్ధనం పువ్వులు బుట్టెడు ఏరుతుంది. దర్భాసన మెక్కి సహస్రనామావళిపూజ భోజనంవేళ వరకూ చేస్తుంది.

సౌలక్షవొత్తులవ్రతం, ఋషిపంచమి నోము వగైరాలన్నీ ఉద్యాపనలు చేసింది. కాశీపోయీటూ రామేశ్వరం రెండు సార్లూ వెళ్లింది. శ్రీశైలం, బదరీనారాయణంతో సహా చిల్లర మల్లర యాత్రలన్నీ చేసింది.

ఎవర్ని పడితే వాళ్లని వేదాంతవిషయాల్లో టకాయిస్తుంది. వాటిలో సంస్కృతిగల ఘటాపాటీ. భారతభాగవతాదిపురాణా లన్నీ తెలుసు. శ్రీ సూక్తం, పురుషసూక్తం వగైరాలన్నీ వాలికచివ రున్నాయి. భజగోవిందం, శివానందలహరి, శ్రీ కృష్ణకర్ణామృతం, యక్షగానాలు, తత్త్వాలు, శివకీర్తనలు, విష్ణుకీర్తనలు వందలూ వేలు కంఠతా. హేమాహేమీల్లో నిలమాట్లాడగల వక్త.

'—యీషణత్రయాలు కట్టెకి వదలకపోతే ఇంకా ఎప్పుడే?' అనడిగింది. పుల్లమ్మ కదంతా బోధపడక పిచ్చిపుల్లమ్మలాగ చూచింది. ఆవిడ సాయానికి ఇరుగమ్మ వొచ్చింది. ఇంతఘనాపాటి పేరక్కకి ఇరుగమ్మంటే వాడలు.

'పేరక్కా! నువ్వు వెయ్యి చెప్పు నూరు చెప్పు. జనకమహారాజులాగ సంసారంలో ఉండే సాధించవొచ్చు. నువ్వు చెయ్యడమే కాకండా, ఊరందరినీ వ్రతాలో చెయ్యమని బాధపెట్టకు' అన్నాది ఇరుగమ్మ. ఆవిడ సత్సంగి. ఆవిడకి తీర్థయాత్రాభిగమనం, వ్రతాదులూ చేసి వెధవాళ్లు సంసారాలని గుల్లచెయ్యడం ఇష్టంలేదు. పేరక్క ఎవరింటి కెళ్లినా, ఎవరితో ప్రసంగించినా ముప్పువొస్తుంది. ప్రతి ఆడదానికీ వోకవ్రతంపిచ్చి పెడుతుంది.

'ఛాల్లే నువ్వు మాట్లాడకు. నీకూ మా తెలిసినట్టు' అన్నాది పేరక్క.

'ఆ! నీబోడివేదాంతం నాకూ తెలుసు. పుల్లమ్మా! వెనకటికి అచంటదేముడికథ విన్నావూ?' అనడిగింది ఇరుగమ్మ. ఆచంటలో పుల్లమ్మకొడుకు కొన్నాళ్లు ఉద్యోగం చేశాడు. అంచేత ఆకథ తెలుసు.

'పరమశివుడు మహాశివరాత్రిపూటా సానింటికెళ్లిన వాడికిచ్చేడుమోక్షం. నువ్వు పుల్లా! సంసారతాపత్రయపడ్డమే మంచిది. ఊపిచ్చులకి పోకు' అని ఇరుగమ్మ సలహా ఇచ్చింది.

'తేగాతేగా మంచిసామ్యం తెచ్చావు. బూతుసామ్యం' అని కల్లికల్లిచచ్చింది పుల్లమ్మ.

'పుల్లా! ఏమీ ఎరగని నీకు ఏకాశిచావు. అన్నీ తెలుసునని విర్రవీగే పేరక్కకి మరికిచావూ తప్పవు. తెలిసిందా?' అంటూ బిందె బుజాన్నేసుకొని వెళ్లిపోతోంది ఇరుగమ్మ.

'నిలబడు. నిలబడి వాదనలోకి దిగి నిలబడు. వెళ్లిపోడంకాదు' అని సవాలుచేసింది పేరక్క.

'ఈషణత్రయాలూ నీమొహమున్నూ. అంత వేదాంతివైతే ఉన్నలొద్దూ లొసుక్కూ నలుగురికీ పంచిపెట్టి, కాషాయగుడ్డలు కట్టుకొని సాధువమ్మవి అయిపో. నీతో వాదిస్తే, నాకేం ముక్తి రాదు. నోటితుంపర్లు దండుగ. ఇంటికెళ్లి పిల్లలకింత అన్నంపెట్టి ఒకరికింత ఉపకారం చేస్తే ఉన్నాది. వెళ్లు వెళ్లు' అని వెళ్లిపోయింది ఇరుగమ్మ. ఆవిడదగ్గర పేరక్క నోరు లేచింది కాదు.

'వెధవముండ ఎక్కడేనా దొరకదా? అప్పుడనుస్తాను దీని గ్రా. దీనికెలాగా పుట్టగతుల్లేవు. నానోటితో ఎందుకనాలి? దీనికి పోగాలం. కాశీగుమ్మంలోంచి దయాల్చాను వెల్లింది. విశ్వనాథుడిదర్శనం చేసిందికాదు. కాశీ విశ్వనాథుడుకూడా దీని దెయ్యాలబాగుకి తప్పవేట!!' అన్నాది పేరక్క.

'పేరక్కా! నిజంగానే కాశీవెళ్లడం మానేశిందీ?' అనడిగింది పుల్లమ్మ.

'అయ్యో నిజం. రేపు దాన్నే అడుగు. అదో గొప్పలాగ గుండాడిస్తూ చెప్పుకుంటుంది'

పుల్లమ్మ కది పెద్దపాతకంలాగే కనబడ్డాది. కాశీకన్నా ప్రపంచంలో గొప్ప పున్నాయంటే ఆవిడ ఎలాగ నమ్ముతుంది ?

పేరక్క పుల్లమ్మదగ్గర వందశ్లోకాలూ, పద్యాలూ చదివి, ఇరుగమ్మని తిట్టి 'ముందుదారి' గురించి బోధచేసింది. కాని పుల్లమ్మకేం బోధపళ్లేదు. ఆఖరికి పేరక్కతో మధ్యాహ్నం శివాలయంలో మహాభారత పురాణశ్రవణానికి మాత్రం తెరిపిచేసుకొని వెళ్లడాని కొప్పుకుంది. పేరక్కమందలోంచి దారితప్పి అంధకారంలో పడిపోయిన గొర్రెని మందకుక్కలాగ మళ్లీ తోవలో పెట్టడానికి పూనుకుంది.

పుట్టి పురుషుడు యజ్ఞం చేసేదని పుల్లమ్మ పురాణాని కెళ్లింది. కోలాహలంగా ఉంది శివాలయం. మంటపం తోరణాలతో అలంకరించారు. దానిమీద కూర్చుని అట్టహాసంగా తయారై కాశ్మీరశాలువా కప్పుకొని శర్మాం పండితుడు భారతం పురాణం చెబుతున్నాడు. గుడి నిండిపోయింది.

పేరక్క పుల్లమ్మతో రావడం ఆలస్యమైనా జనాన్ని తోసుకొని, అందర్నీ మట్టేస్తూ, మంటపంముందు కెళ్లి పండితుడికీ, వ్యాసపీఠానికీ నమస్కారాలు చేసి అందరిమధ్యా ఇరికింది. పుల్లమ్మనీ ఇరికించి కూచోపెట్టింది. పక్కలో డెమ్మలంతా పళ్లు కొరుక్కుని మెటికలు విరిచారు.

'వెనకంత చోటుంది. ఇక్కడే దూరాలా?' అన్నాది సాహసించి ఒక్కర్తె.

'అర్థంచేసుకోగలనుకదా అని ముందుకూర్చున్నాను. మీలాంటిదాన్నే అయితే వెనక్కిపోదును' అన్నాది పేరక్క తేలుకొండిలా నాలి కాడిస్తూ. ఆ గోరోజనంజవాబుకీ, ఆ బాహ్రక్రమానికీ ఎవరూ ఎదురొక్కలేకపోయారు. అంతట్లో పండితుడే పేరక్కపక్షం మాట్లాడేరు.

'కూర్చోండి పేరక్కగారూ! కూర్చోండి. జాగా చెయ్యండమ్మ, పేరక్కగారిలాంటి వేదాంతులు వలుసురొస్తేనే సభ. ఇప్పుడు ఎంతో నిండు వొచ్చింది. 'రెడ్డి వొచ్చేడు మొదలెట్టండి' అన్నారుట. అలాగ్గా మళ్లా ప్రారంభిద్దాము' అని ప్రారంభించిన కథావిధానం మొదటనుంచీ మళ్లా ప్రారంభించారు పండితులు.

'ఒసేపుల్లా! చూశావా? ఈ వెధవలంతా నేను ఉఫ్- అని ఊదితే ఎగిరిపోతారు.' అని అప్పుడు పేరక్క సభాసదుల్నందర్నీ విజయంతో సింహావలోకనం చేసింది. పేరక్క చాలా గొప్పదనుకొంది పుల్లమ్మ.

శాస్త్రుల్లుగారు మకరకుండనా లాడించుకొంటూ, సింహతలాటంమురుగులతో హస్తవిన్యాసాలు చేస్తూ శలవిచ్చారు:—

"గాంధారి మహాపతివ్రత. నూరుగురుకొడుకుల్ని కన్నాది. దుర్యోధనసంపత్తి ఆర్యావర్తమంతా పేరుపడ్డాది. అలాంటికౌరవులంతా సమరంలో సమసిపోయారు. గాంధారి నూరుగుర్ని కన్నా పుత్రశోకం తప్పిందికాదు. చూశారా ?

కర్మ తప్పించుకోడం బ్రహ్మతరం కాదు. శ్రీ రామచంద్రుడికి అరణ్యవాసం, భార్యావియోగం తప్పేయికావు. శ్రీ నాథుడంతటి మహాకవీశ్వరుడికి తిలపిష్టం వెల్లుల్లితో విస్తవ్థ వడ్డించగా తిండం తప్పిందికాదు.

పుణ్యపాపాలు రెండూ ఒక్కటే. పాపం చేసుకొన్నవాళ్లు దేహులై వారివారి కర్మలననుసరించి పుడతారు. పుణ్యంచేసుకోడం అంటే స్వర్గలోకానికి టిక్కట్టుకొనుక్కోడం. అక్కడకెళ్లిన తరవాత పుణ్యం క్షీణించగానే మళ్లా మర్త్యలోకం సంప్రాప్తిస్తుంది.

అంచేత పుణ్యపాపాలు రెంటికీ ఆశించకండా భగవంతుణ్ణి కొల్చిన వాడికే జన్మరాహిత్యం లభిస్తున్నాది.

కర్మ తెలిసి చేసినా తెలియకచేసినా అనుభవించక తప్పదు. అగ్నిహోత్రంలో చెయ్యి ప్రమాదాన్ని పెట్టినా, తెలిసి పెట్టినా కాలుతుంది. కొడితే మీదికి తుళ్లుతుంది. చేతిలోంచి జారి కిందపడ్డా తుళ్లుతుంది."

'చూడే పుల్లా! ఘటాని కెన్ని ఉన్నాయో' అన్నాది పేరక్క.

'అదేమిటో అంతా గోలగా ఉందే. బోధపళ్లేదు' అని తల గోక్కుంది పుల్లమ్మ.

'అజ్ఞానికి బోధపడదు. అయితే ఏం చెప్పేడు? చదివిన, వినిన పఠించిన అన్నాడు. విన్నాకొంత ముక్తిఉన్నాది' అని చెప్పింది పేరక్క. పోనీ నాకూ కొంత ఉందికదా అనుకొంది పుల్లమ్మ.

గాంధారి పుత్రశోకానికి కారణం శాస్త్రుల్లువారు శలవిచ్చారు. విశ్వరహస్యాన్నే సాధించేమన్న వేదాంతోత్తములు ఈమాత్రం కారణం చెప్పలేరూ ?

గాంధారి తొలిజన్మలో గంజి కన్నంలోకి వార్చింది. అది ఎలకకన్నం. సలసల ఉడుకుతున్న గంజిపడి కన్నంలో నూరు ఎలకపిల్లలు కుతకుత ఉడికి చచ్చాయి. తెలియకచేసినా ఆ పాపం ఈ జన్మలో అనుభవించక తప్పిందికాదు.

'అయితే పేరక్కా! ఎలక నూరుపిల్లల్ని పెడుతుందా?' అనడిగింది పుల్లమ్మ.

'బాగానే ఉన్నాయి వెధవప్రశ్నలు' అన్నాది పేరక్క.

'నాకు తెలియక అడిగానే'

'ఇహ నువ్వు వినవివ్వవులాగుంది'

'ఇల్లు సేన్తూఉంటే ఎలకగూట్లో ఎనిమిది పిల్లల్ని చూశానే. ఎలుకా ఒక్కమాటు నూరు పిల్లల్ని కంటుందా?'

'వెధవప్రశ్నలు. గాంధారి నూరుగుర్ని కన్నాది. నువ్వెక్కడేనా ఎరుగుదువా? ద్రౌపదికి ఐదుగురు మొగుళ్లు. నీ వున్నారా ?'

'ఆఁ, పదిమంది మొగుళ్లని పెట్టుకొని తిరుగుతున్న బోడిద్రౌపతిని నే నెరుగుదును.' అన్నాది సమయంకోసం కనిపెట్టుకునిఉన్న ఒకావిడ.

'అనండి, అనండి. ఇలాంటివే నవ్వుతూ చెయ్యడం ఏడుస్తూ అనుభవించడం. ఈ సంచితార్థం ఊరికే పోదులెండి.' అని శాపనాకారాలు పెట్టింది పేరక్క. 'సేరకపోయి అన్నాను రా దేముడా అని ఇరుకునపడి చచ్చింది పుల్లమ్మ. గాంధారి నూరుగుర్ని కన్నాదన్నా, ఎలకకన్నాదన్నా ఆశ్చర్యంగానేఉన్నాది కాని, పుల్లమ్మ 'అవును కాబోలు నాకు తెలియదు' అనుకొన్నాది.

సాయంకాలం ఐదుగంటలదాకా పురాణం చెప్పుతారు పండితులు. ఆ తరవాతకూడా ఉండి ధర్మసందేహాలన్నీ అడిగి తెలుసుకొని పేరక్క పండితుడుతో కలిసి ఇంటికి బయలుదేరుతుంది. ఆవేళ మూడుగంటలకల్లా గాలీ, మేఘం ముంచుకొచ్చేయి. ఇళ్లకి చాలామంది తోవతీశారు.

'పేరక్కోయ్ మేఘ మెత్తింది' అన్నాది పుల్లమ్మ.

'ఇంటికన్నా గుడి పదిలం. వెచ్చగా కూర్చో, వెలిశాకే వెళదాము' అన్నాది పేరక్క.

'అవకాయే'

'కోడలుతోత్తు ఎత్తదూ?'

'ఇంకా నయం నిండుచూలాలు. తోత్తూ లంజా, అవేమిటే ఆమాటలు ?'

'అయితే ఏమంటావు ?'

'పోదాం'

'వెధవ సంతలాగే ఉంది. నిన్ను తీసుకురావడం తప్పు. తెడ్డెక్కడికెళ్లినా ఏగానీయే. వెళ్తే నువ్వెళ్లు, నేరాను' అని చెప్పేసింది.

పుణ్యానికి పోతే పులెత్తుకుపోయిందిట. ఇరవై రూపాయిల దొంతికిదొంతీ పెట్టిపెట్టుకొన్న అవకాయ. సంవత్సరం తినవలసేవుస్తుక. పుణ్యం పురుషార్థం నాకెందుకని పుల్లమ్మ వెళ్లిపోయింది.

(10 వ పేజీ చూడుడు)

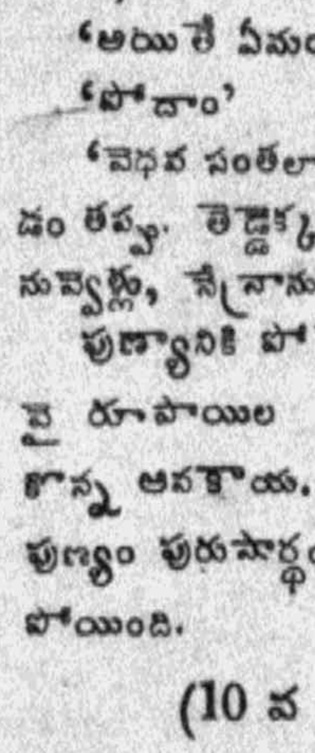

కర్మసిద్ధాంతం

(7-వ పుట తరువాయి)

పరుగు పరుగున పోయిశలుపు తట్టింది. తలుపు మనమడుతీశాడు. పెరట్లోకి వెళ్లింది. దొడ్లో ఆవకాయ లేదు. అరుగుమీద జాత్తారవెట్టుకొంటోంది కోడలు.

'సత్తివాయించా స్నానంచేసి ఆవకాయ ఎత్తేవా? నిండుమైలాలివి!' అన్నాది పుల్లమ్మ.

'ఇంకా వయం వెళ్లక వెళ్లక పురాణాని కెళ్లారు' అని అభిమానం చూపించింది కోడలు.

వానా లేదు వొంగడూ లేదు. గాల్తో కొట్టుకుపోయింది.

రాత్రి భోజనా లయాయి. పుల్లమ్మ తిండితిని ఎంగి లాకుతో వీధిలో కొచ్చింది. గుమ్మంలో వీధిపెట్రోమేక్సులైటు వెలుగుతోంది. చేతిలో ఎంగిలాకుని ఎగిరి అందుకోడానికొచ్చింది ఊర కుక్క. 'ఛీఛీఛీ వెధముండా! నీసత్తివాయిం చిరిగడ!' అని కుక్కని కసిరి కొట్టి దూరంగా రోడ్డువారకి ఎంగిలాకుని పారేసింది. కీచుకీ చంటూ పందిపిల్ల వొచ్చి ఎంగిలాకులో మామిడి టెంకని కరుచుకొని కొరకడానికి స్వాధీనం కాక తిప్పలు పడుతున్నాది. దానిమీద ఊర కుక్క 'బొంయ్య'ని పడి పీక కరిచింది. మెడ దగ్గర తెగిపోయి రక్తం బొటబొటకారుతూ, ఏడుస్తూ పడిపోయింది పందిపిల్ల. దొడ్లోంచి తల్లి పంది మదుంకంపు కొడుతూ 'ఘుర్ ఘుర్' మని కుక్కమీదికి యుద్ధాని కొచ్చింది. దానివెంట వొచ్చాయి దాని పదిపిల్లలూ సాలక్కిసాలగా. పక్కవీధిలోంచి కేమకుక్క చప్పుడు కాకుండా వొచ్చిపడ్డాది. ప్లీడరుగారి పెంపుడుకుక్క 'ఒలీవ్యా' ఒచ్చింది. కుక్కలు మూడూ ఏకమై పందుల్ని వెంటపెట్టేయి. కాలభైరవుడిదగ్గర వరాహావతారం పరారీ అయిపోంది. పందిపిల్ల మూలిగి మూలిగి చచ్చింది

కేమకుక్క విస్తర్నంతా తన స్వాధీనం చేసుకొంది. ఊరక్క మూతిపెట్టబోయింది. కేమకుక్క నిప్పులుకక్కుతూ నూచి 'య్యాఁ' అని కరవడానికి పళ్లిగిలించింది 'కుఁయ్యోఁ' అంటూ ఊరకుక్క దూరంగా పోయి తోకముడుచుకుని చూస్తూనిలబడ్డాది. 'ఒలీవ్యా' ఒచ్చివిస్తర్ని లాగింది. కేమకుక్క దాన్నే మనలేదు. 'ఒలీవ్యా' ఆడకుక్క!

పుల్లమ్మంతా చూసింది. పందులమీద జాలి, కుక్కలమీద కోపం వొచ్చింది. కిందరాయిని తీసి షైట్టని కొట్టింది. ఇంతలేమ కుక్కా అన్ని కుక్కల్లాగే 'కయ్యోఁకయ్యోఁ'మని కుంటుకుంటూ పారిపోయింది.

పుల్లమ్మ సంతుష్టిపడి ఇంట్లో కెళ్లి పనులు చక్కబెట్టుకొని పక్కవేసింది. కాని నిద్రపట్ట లేదు ఆవిడ జన్మలో ఏవిషయంమీదా బుర్రతో ఆలోచించి ఎరగదు. ఆవిడ బతుక్కి ఆలోచించవలసిన అవసరం కాని, విషయాలుకాని లేవు. ఆరాత్రిమాత్రం ఎక్కడ్లేని దీర్ఘాలోచనా పట్టుకుంది.

గాంధారికథంతా తనలోతాను పూసగుచ్చి చెప్పకుంది. తెలిసిచేసినా తెలియకచేసినా కర్మ అనుభవించక తప్పదన్నాడు శాస్తుల్లు. సభవుగానే కనబడ్డాది కర్మవాదం. పురాణంలో వాళ్లని పేరక్క ఏమన్నాది?"నవ్వుతూ చెయ్యడం ఏడుస్తూ అనుభవించడం." ఆలోచించగా ఆలోచించగా వెర్రెక్కి పైపోయింది. ఎంగిలాకు పారేస్తే జరిగినకుక్కజట్టీ జ్ఞాపకం వొచ్చింది. పుల్లమ్మతల వేడెక్కింది. ముచ్చమట్లు పోశాయి. గుండె గడగడ లాడిపోయింది.

ఆ కుక్కజట్టీకి తనే కారణం! బద్ధకించకండా తనేకాని కాలుగడుగులువేసి డొక్కులో ఎంగిలాకు పారేస్తే ఆ జట్టీ రాకపోను! పందిపిల్ల ప్రాణాలు దానిమూలంగా పోయాయి! కుక్కల సిద్ధాన్నంరాయితో కొట్టి పాడుచేసింది. వాటన్నిటికీ బ్రహ్మదేముడేం శిక్షలు విధిస్తాడో! చచ్చిపోతున్న పందిపిల్ల కళ్లకి కట్టింది.

'హమ్మో!' అన్నాది పుల్లమ్మ. పందిపిల్ల మూలుగుతూ గింజుకుంటూ నీలుగుతూ కనబడ్డాది.

'హమ్మో!'అని మళ్లా గట్టిగా కేకేసింది పుల్లమ్మ. ఆమెతల గిర్రని తిరిగిపోయింది. పంచప్రాణాలూ ఎగిరిపోయాయి. పెరటితలుపు ధడీమని తీసింది. అవతల కెళ్లింది. తులసికోటకి సాష్టాంగపడిపోయి గట్టిగా వెంకటరమణ మూర్తి పూనినవాళ్లలాగ అరిచింది:

'శ్రీమన్నారాయణమూర్తీ! తండ్రీ! మహాప్రభో! వరప్రసాది నువ్విచ్చిన కొడుకు నా కొక్కడే తండ్రీ! నేను తెలియక చేసిన పాపాలు మన్నించు నాయనా! పందిపిల్ల చచ్చిపోయిందని ఆపాపం నాసత్తిని రుద్దకు బాబో! నా కొడుకుప్రాణాలు కాపాడు. వాడిచేతిమీదుగా నా ప్రాణాలు తీసుకుపో శ్రీమన్నారాయణ మూర్తీ...' అంటూ దండకంలాగ ప్రారంభించింది.

ఆగోలకి కొడుకూ, కోడలూ, పిల్లలూ లేచి వొచ్చేరు.

'ఏమిటే అమ్మ'అని కొట్టి కొడుకు అడిగాడు.

'ఇంకేమిటి కావాలి నాయనా? నీపీకమీదికి తీసుకొచ్చేను. ఆపందిపిల్ల బాధూలాన్ని చచ్చిపోయింది. గాంధారికి వేసినట్టే అశిక్ష నాక్కూడా వెయ్యొద్దని దేముణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను' అన్నాది పుల్లమ్మ.

'పీడకల లొచ్చింది' అన్నాది కోడలు.

'పీడకల కాదర్రా. పీ కెండిపోతున్నాది. మంచినీళ్లు తెండి చెపతాను' అన్నాది.

నీళ్లు తాగి తాపీగా ప్రాణాలు పోతున్నట్టు హీనస్వరంలో చెప్పింది. పేరక్క ముక్తిమార్గం చూచుకోమండం, పురాణానికి వెళ్లడం, గాంధారి కథ, కౌరవుల చావు, తనమూలాన్ని ఎంగిలాకు పారేస్తే కుక్కజట్టీ, పందిపిల్లచావూ.

'ఒస్సిదిటే! నా ప్రాణాలకేమీ భయంలేదు. కావలిస్తే రోజుకో జంతువుని చంపు నీకేం తభరు లేదు. పోయి పడుకో' అన్నాడు కొడుకు.

'లేదురా. అలాగజరుగుతాయిటరా. తెలిసి చేసినా తెలియక చేసినా పాపకర్మం అనుభవించక తప్పదుటరా' అన్నాదిపుల్లమ్మ.

పేరక్కపాటి ఆపండితుడిపాటి నాకూ తెలుసు. ఈ ప్రపంచంలో పాపం చేసినవాడికి భగవంతుడు శిక్షవెయ్యడంలేదు. ఖూనీలు చేసినవాళ్లు, కొంపలు కూల్చినవాళ్లు బాగానే ఉన్నారు. దేముడు శిక్షచేస్తున్నది అమాయకత్వాన్ని, తెలివి తక్కువతనాన్ని. ఇంతకీ మూలం పేరక్క కదా? దాని సంగతి తెలుసా?"దాండుంప తెగిరి" అందికోడలు. దానికీ ఆఊర్లాంపండితుడికీ......'

'ఏమి టేమిటీ?' అన్నాది పుల్లమ్మ.

'దాని ధైర్యంమీదే ఇన్నాళ్లు ఇక్కడ తిష్ఠవేశాడు'

'నిజమే?'

'అబద్ధ మనుకున్నా వేమిటి?'

'నలభైఏళ్లు దాటినమనిషి, జ్ఞాని'

'నలభై ఏళుదాటినా నీకోడలుకన్నా అదే గట్టిగా ఉంది. జ్ఞానికనకే యీ పనులు'

'కొడుకులున్నారు, ఊరుకొంటున్నారా?'

'ఊరుకోక ఉరెట్టుకొంటారుటే అమ్మా! దానిదగ్గర డబ్బుంది. దెబ్బలాడితే అది పట్టుకొని లేచిపోతుంది. పండితుడితో కాశీకి పారిపోతే పుణ్యంపురుషార్థంకూడా దక్కుతాయి'

'అలాగ చెప్పు. అందికే అంతా పేరక్కని యీసడిస్తూ వొచ్చేరు. ఇదేనా బోడిద్రాపది? ఇంకెవరో అనుకొన్నాను'

'ఇహ వెళ్లు'

'అయితే ఫరవాలేదంటావు?'

'నీ కుహంపెళ్లు' అని కొడుకు ఒక్కకసురు కసిరేడు. అప్పుడు పుల్లమ్మ కుదటపడ్డాది.

కాలచక్రం తిరగడంలో పాపపుణ్యాలపర్యవసానం మరిచిపోయింది పుల్లమ్మ. మళ్లా పనస పండు లాంటి మనమణ్ణి ఎత్తింది. వారసాలపీటలమీద కొడుకూ, కోడలూ కలకల్లాడుతూ కూచున్నారు. వారసాల వంటంతా బ్రాహ్మణ్ణి పెట్టకండా పుల్లమ్మేవండింది. తిన్నవాళ్లంతా పాకం మాబాగుందన్నారు. వచ్చినవాళ్లంతా 'కడుపుచలవ' పుల్లమ్మదన్నారు.

'వాళ్లు చల్లగా పదికాలాలు ఉండడమేనా క్కావలసింది. ఇహాన్నే సెలాగా వెళ్లిపోవలసినదాన్నే. మనమడికి వొడకజంజ్యం పడేస్తే ఆ బూరెముక్కతిని చచ్చిపోతాను'

అన్నాది పుల్లమ్మ.